

Pocela obnova jos jednog srpskog zgarista na Kosovu i Metohiji

SUZE RADOSNICE U SELU BICA

Posle tri duge i teske godine izbeglistva, seljani metohijskog sela Bica, petnaestak kilometara udaljenog od Kline, vratili su se na svoja porusena ognjista. Pored desetak kilometara udaljenog sela Osojane, ovo je drugo srpsko selo u klinskom kraju u koje se Srbi vracaju da bi obnovili svoje domove razrusene u vihoru ratnih i posleratnih zbivanja na Kosovu i Metohiji.

Pre rata u selu Bica zivelo je oko stotinak srpskih domacinstava i desetak romskih porodica. Atar sela Bica obuhvatao je desetine hektara plodne zemlje koje su vecim delom sada uzurpirali Albanci. Osim oranica, selu je pripadalo i podosta sume na okolnim talasastim brezuljcima. Neposredno nakon zavrsetka rata i masovnog iseljavanja srpskog stanovnistva pred nasiljem OVK u selu je ostalo samo troje Srba - dve starice od sezdesetak godina, Milena Doncic i Cveta Djordjevic i Cvetin sin Miodrag, rođen 1964. godine.

Pored njih ostale su i romske porodice. Lokalni Albanci, muslimani i rimokatolici su nakon pljacke srpske imovine naterali Rome da zapale i razruse srpske kuce, da bi na kraju sve Rome proterali i njihove domove porusili. Romi iz Bice su utociste nasli pretežno u Crnoj Gori. Za Milenu, Cvetu i Miodraga vise se nikada nije nista culo. Prica se da su ih Albanci odveli sa sobom i negde ubili. U tim danima nasilja nestao je i Rom Imer Bajraj.

U medjuvremenu, Albanci su veci deo srpskih kuca sistematski razrusili cupajuci cak i instalacije iz zidova. Vecina zidova su izbijeni i iz njih je uziman gradjevinski materijal, tako da se danas na sve strane mogu videti samo kosturi od nekadasnjih kuca. Preostali zidovi su isarani skaradnim crtezima i podrugljivim grafitima. Kako su prolazile posleratne godine, Albanci su postepeno posekli skoro svu sumu koja je pripadala selu, posebno na mestu starog pravoslavnog groblja, gde se dizalo i nekoliko stoletnih hrastova jos iz turskih vremena. Ipak, vocnjaci su ostali netaknuti sve do pre nekoliko dana. Ali, kada su saznali da se Srbi vracaju, Albanci su preko noci posekli sve vocnjake, tako da Bicine nije docekalo nista, do krov i divlje rastinje.

Povratnici su dosli u Bicu 29. jula, ukupno 14 dusa. Svojim kucama krenulo ih je sesnaestoro, ali su dvojica muskaraca zadržani u Zubin potoku i iz nepoznatih razloga im nije dozvoljeno da se vrata u rodno selo. Bicine su u selu prve docekale monahinje iz Pecke patrijarsije, sa predstavnicima Kfora. Italijanski general La Vale dva dana je dolazio u Bicu kako bi ohrabrio povratnike i uverio ih da ce Kfor sve uciniti da se osecaju bezbedno. I, zaista, obezbedjenje je brzljivo organizovano. Selo cuva odred spanske vojske i seljani su zadovoljni svojim novim cuvarima koji im pomazu da se snadju i organizuju zivot. Italijanska vlada odobrila je sredstva za obnovu izvesnog broja domova u ovom selu, a nemacka organizacija THNJ (Technische Hilfsnjer) obezbedice tehnicku podrsku, kako bi seljani uz pomoc drugih kosovsko-metohijskih Srba poceli da obnavljaju svoje porusene domove. UNHCR je za pocetak obezbedio pet vecih satora sa krevetima. Istina, prvog dana vec se pojavila nestasica hrane, jer je UNHCR podelio samo dva dzaka hleba i 15 bidona vode - ali Bicine, koji su tri godine cekali ovaj trenutak, to nije pokolebalo.

Sestre iz Pecke patrijarsije sa italijanskom pratnjom donele su rucak, dok su decanska bratija odsluzila svetu liturgiju. Liturgija je sluzena na starom crkvistu, na kome je jos u tursko vreme postojao hram koga su Turci srusili. Od drevne crkve ostalo je samo postolje casne tpeze, na kome je narod vekovima palio svece i molio se Bogu. Nakon liturgije, jeromonah Stefan presekao je slavski kolac u cast Svete velikomucenice Marine, koju su seljani jednoglasno prihvatili kao svoju novu seosku slavu.

Tako je uz molitvu, slavsku pesmu i po koju suzu radosnicu zapocelo obnavljanje jos jednog srpskog zgarista na Kosovu i Metohiji. Iako u porusenom selu nema gotovo nicega sto bi pruzilo ohrabrenje i nadu, Bicani su srećni sto su konacno svoji na svome. Neki su vec poceli sa rasciscavanjem zgarista, dok su drugi obisli oskrnavljene grobove svojih srodnika i uklonili granje koje su na njih nabacali Albanci. Prvi srpski povratnici u Bicu, kao i oni koji su vec godinu dana u Osojanu, nadaju se da je ovo samo pocetak sire akcije povratka svih prognanih Srba na svoja vekovna ognjista.

Jeromonah Sava Janjic

Od 2000. godine na Kosmet se vratilo 4.328 nealbanaca

SPORI POVRATAK RASPRODAJE KUĆE

KOSOVSKA MITROVICA - Prema podacima UNHCR-a od 2000. godine do danas na Kosmet se vratilo 4.328 nealbanaca, prevashodno Srba, Roma i Askalija. Najveci broj ovih ljudi vratio se spontano, u privatnoj reziji, dok je organizovan povratak zabelezen samo u istockom selu Osojanu i pre dva dana u selu Bic kod Kline u Metohiji, gde su povratnici smesteni pod satore.

Medunarodna zajednica se svakako ne moze pohvaliti ovim brojkama kada se zna da je sa Kosmeta od dolaska snaga UN otislo preko 250.000 ljudi, od cega najvise Srba. Nedostatak bezbedonosnih i drugih uslova usporava povratak, a vreme nije saveznik ovog procesa.

Raseljena lica sa Kosmeta uglavnom zbog dugog cekanja na povratak i svog ekonomskog stanja sve vise posezu za prodajom svoje imovine u pokrajini. Po nekim procenama za protekle tri godine jedna trecina raseljenih Srba vec je prodalo imovinu, a jos najmanje toliko njih namerava da je proda, iako kod svih tih ljudi postoji iskrena zelja da se vrata. Na dojucerasnjoj srpskoj zemlji Albanci su sirom centralnog Kosmeta vec podigli fabrike, motele, hotele, auto-servise i druge objekte. Clan Predsednistva Kosmeta Oliver Ivanovic kaze:

- Ima prodaje i pod pritiskom, ali motivi prodaje su i ekonomski, besprekornost zivljenja u enklavama, ali i sam strah od povratka.

Najmasovnija prodaja srpske imovine je u centralnom Kosmetu, gde trenutno zivi oko 200.000 Srba, u Kosovu Polju,

Pristini, Obilicu, Lipljanu, Caglavici...

U Kosovu Polju Albanci su kupili vise od 75 odsto srpskih kuca i stanova, tacnije 1.200. Prodaja zemlje u ovoj opštini vec je završena. U Pristini, gde je do dolaska Kfora zivelo 280.000 stanovnika, sada ima 550.000 stanovnika i samo 200 Srba, prodato je vise od 800 kuca i stanova Srba. U Obilicu i Peci po 150, Lipljanu i Prizrenu po 140, Gnjilanu 130, a u juznom delu Kosovske Mitrovice vise od 50 kuca i stanova Srba je takodje prodato. Prodaja kuca i zemlje obavlja se i u selima. Tako je od 96 srpskih kuca u Milosevu kod Obilica prodato vise od 50. U ovom selu ostalo je jos 12 domacinstava sa 30 srpskih stanovnika. Srbi njive udaljene od sela prodaju u svim sredinama na Kosmetu. Prodaja se obavlja posredstvom albanskih, ali i srpskih advokata, koji uzimaju znacajnu proviziju od ostvarene kupoprodaje, obicno od tri do pet hiljada maraka.

Prodaja nekretnina se obavlja i pored toga sto je Unmik proslje godine doneo uredbu kojom se ogranicava prodaja srpske imovine na strateski vaznim mestima. Prodaja se obavlja bez ikakve kontrole i ogranicenja.

Ukoliko medjunarodna zajednica stvarno zeli multietnicko drustvo na Kosmetu morala bi mnogo vise i brze da radi na povratku Srba u pokrajinu dok za to jos ima vremena.

Na velika zvona

U mnogim kosmetskim medijima na albanskom jeziku osvanuo je ovih dana oglas agencije "Prometej" iz Velike Plane u kome nudi na prodaju stanove, kuce i lokale raseljenih Srba s Kosmeta.

PECKI OKRUG NAPUSTILO OKO 48.000 SRBA

Pec - U Peckom okrugu, broj Srba kojih je 1998. godine bilo skoro 11 procenata, pao je na skoro zanemarljivih 0,4 odsto. Prema podacima koje je objavila komanda Kforove multinacionalne brigade "Zapad", u toj oblasti 1998. godine zivelo je oko 457.000 stanovnika, od kojih je Srba bilo oko 49.500 (10,8 odsto), a Roma nesto manje - 48.000 (10,5 odsto).

Albanci su sa 332.000 (72,6 odsto) bili najbrojniji, a najmalobrojniji, sa 10.500 (6,1 odsto), bili su Bosnjaci.

Do juna ove godine, prema istom izvoru, etnicka slika tog podrucja je drasticno promenjena, a ukupan broj stanovnika smanjen za oko 77.000 ljudi. Srbi su, u odnosu na prethodni period, pali na skoro zanemarljiv broj i trenutno ih ima 1.530 (0,4 odsto). Broj Albanaca se povecao za oko 30.000. Sada ih je ukupno 361.915 i cine apsolutnu vecinu (95,24 odsto). Romska populacija je, takodje, malobrojnija u odnosu na stanje iz 1998. godine. Trenutno ih je na tom podrucju 12.165 (3,20 odsto). I broj Bosnjaka je vise nego prepolovljen i danas ih je oko 4.400 (1,16 odsto). **(Tanjug)**

Serija eksplozija u Klokotu

UNISTENO PET SRPSKIH KUCA

Gnjilane, 31. jula

Jutros rano u srpskom selu Klokotu kod Vitine dogodila se serija od pet eksplozija koje su svakih dvadeset minuta dizale u vazduh po jednu kucu. Tom prilikom su povredjena dva americka vojnika koji su sa svojim kolegama dotrcali na lice mesta nakon prve eksplozije, ne ocekujuci seriju eksplozija u drugim kucama u cijoj su se blizini nasli. Povredjeni vojnici su smesteni u bolnicu vojnog kampa "Bondstil" kod Urosevca.

Americki major Mark Balesteros je na danasnjoj konferenciji za novinare u Gnjilanu rekao da je njihovo zdravstveno stanje stabilno, ne dajuci druge detalje, dok srpski izvori iz Klokota kazu da su oni prebaceni na dalje lecenje u americki vojni stacionar u Nemackoj i da je u jutrosnjem vatrenom paklu pet jakih eksplozija povredjeno jos nekoliko americkih vojnika od podmetnutih mina. Americki major veruje da ce vinovnici ovog nasilja biti otkriveni. Od jutros je zatvoren za saobraćaj regionalni put Gnjilane - Urosevac radi sprovođenja dalje istrage.

Iz srpskih izvora u Klokotu saznajemo da je u jednoj od pet miniranih kuca ziveo jedan starac, inace raseljeno lice iz Zitinja, sela koje je dva kilometra udaljeno od Klokota, odakle su svi Srbi proterani pre tri godine, a njihovi domovi popaljeni. Takodje saznajemo da se stariji covek zove Djordje i da je on jutros uklonio neki paket ispred svojih vrata, ostavio ga kod ivice kuce i taj deo kuce je potom u eksploziji raznet.

R. Basko

KFOR BLOKIRAO KLOKOT

Gnjilane, 31. jula **(Tanjug)**

Pojacane snage Kfora, u kojima su norveski, britanski i italijanski vojnici i pripadnici UNIMK policije opkolili su srpsko selo Klokot kod Vitine i drze ga u totalnoj blokadi, posle jutrosnje serije eksplozija koje su raznele pet kuca i povredile dva americka vojnika.

U Klokotu je veoma napeta situacija.

Kfor je iselio vise od 40 srpskih kuca sa oko 150 clanova porodica iz severnog dela sela, gde se rano jutros dogodila eksplozija, u juzni deo, kako bi obavio pretres tih kuca.

Kfor kuce pretresa i u centru sela, posebno kucu "seoskog lidera" Trajana Trajkovica i jos jednog mestanina, jer je osumnjicio "srpsku stranu da minira kuce" navodno zbog toga sto su te kuce izbegli vlasnici Srbi prodali Albancima, iako srpski izvori u selu tvrde da to nije tacno.

Kuce Gorana, Zorana i Miomira Vasica, kao i preostale dve kuce koje su jutros minirane, nisu prodate Albancima, tvrde u selu i dodaju da su Amerikanci dobili pogresne ili tendenciozne informacije o tim kucama. U jednoj od tih kuca zivela je jedna raseljena osoba iz Zitinja.

U Klokotu tvrde da su tragovi, ranije miniranih sedam-osam kuca u selu, posebno u severnom delu, uvek vodili ka susednom selu Zitinju koje je, pre tri godine, postalo etnicki cisto albansko selo, posto su svi Srbi proterani, a njihove kuce popaljene.

Vladika Artemije povodom napada na Klokot

POGLEDATI TERORIZMU U OCI

Gracanica, Beograd - Srbi nikada neće imati mira i slobodu kretanja na Kosovu i Metohiji dok god se teroristi slobodno kreću i unistavaju srpske kuće i svetinje tri godine posle rata. Krajnje je vreme za međunarodnu zajednicu da pogleda stvarnosti u oči i odlučno se suprotstavi albanskom terorizmu konkretnim vojnim i političkim sredstvima. Terorizam mora biti zaustavljen, pocinoci napada dovedeni pred sud, a građanima treba obezbediti slobodu kretanja i ostala osnovna ljudska prava - izjavio je episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljević) povodom najnovijeg terorističkog napada kosovskih Albanaca na Klokot i potvrdio vesti da je 26. jula na manastir Svete arhangele planiran teroristički napad podmetanjem devet kilograma eksploziva od koga je, na sreću, eksplodiralo samo stotinak grama.

Informativna služba Eparhije rasko-prizrenske saopstila je da su predstavnici Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije posetili srpsko selo Klokot, gde su pre dva dana u terorističkom napadu kosovskih Albanaca ranjena dva američka vojnika, do temelja razrušene četiri i teško oštećena jedna kuća. Kfor je potvrdio predstavnicima SNV Kosova i Metohije da je uhapšen jedan Albanac.

Dobro obavesteni izvor blizak vrhu Kfora i Unmika obavestio je Eparhiju rasko-prizrensku da su nemački vojnici Kfora u istrazi povodom eksplozije 26. jula 2002. godine u neposrednoj blizini manastira Sveti arhangel pronašli devet kilograma razornog eksploziva iza jedne stene na padinama brda iznad manastira, u blizini srednjovekovne kule Visegrad. Vojni stručnjaci veruju da je eksploziv bio detoniran mobilnim telefonom, ali da na sreću nije cela količina eksplodirala.

"Iznenadjujuće je da se zvaničan izveštaj Kfora još nije pojavio, niti je ovaj incident zabeležen u redovnim javnosti dostupnim Kforovim pres izveštajima", saopstila je Eparhija rasko-prizrenska, dok protosindjel Sava (Janjić) u komentaru povodom slučaja Klokot i Sveti arhageli ukazuje da je "više nego jasno da na Kosovu i Metohiji danas aktivno i nekažnjeno deluju albanske terorističke grupe koje sve otvorenije napadaju nealbansko stanovništvo i pravoslavne svetinje".

J. Tasić

Povodom napada na Svete Arhangele

SKORO TRAGEDIJA

Iznad manastira otkriveno devet kilograma eksploziva koji samo čudom nije eksplodirao U Eparhiji rasko-prizrenskoj se saznaje da je, od dobro obavestenog izvora bliskog vrhu Kfora i Unmika, potvrđeno da su "nemački vojnici Kfora u pretrazi terena pronašli devet kilograma razornog eksploziva iza jedne velike stene na padinama brda iznad manastira Svetih arhangel, u blizini srednjovekovne kule Visegrad. Vojni stručnjaci, prema ovoj informaciji, veruju da je eksploziv bio detoniran mobilnim telefonom. Ipak, velikim čudom sav eksploziv nije eksplodirao (eksplodirao je samo minimalan deo, nekoliko stotina grama), a da se to desilo velika stena otkotrljala bi se pravo u manastirsko dvorište, što ne bi moglo proći bez velikih ljudskih žrtava jer je u njemu u tom slučaju bilo oko 1.500 ljudi, koji su se okupili na liturgiji povodom manastirske slave" - potvrđeno je iz Gracanice, sedišta eparhije rasko-prizrenske koja je morala biti izmestena iz Prizrena kad su iz njega proterani gotovo svi Srbi.

"Prosto je neverovatno da Kfor nije pre ove proslave detaljno pregledao teren oko manastira iz bezbednosnih razloga", smatraju u Gracanici, iznenadjeni i time što se zvaničan izveštaj o ovom incidentu od 26. jula još nije pojavio u inače redovnim informacijama Kfora namenjenim i dostupnim javnosti. Nije li to dokaz, kazu u Gracanici, "tipičnog primera bezanja od odgovornosti međunarodne zajednice, ali i pokušaj da se sakrije prava slika stanja u Pokrajini".

Njegovo preosvestenstvo episkop rasko-prizrenski Artemije najostrije je osudio teroristički napad na selo Klokot, izrazivši istovremeno i najdublje zgražavanje zbog potvrđene vesti da je samo čudom izbegnut katastrofalan ishod nedavnog terorističkog napada na manastir Svetih arhangel kod Prizrena na dan manastirske slave kad je u njemu bilo najmanje 1.500 Srba.

"Srbi nikada neće imati mira i slobodu kretanja na Kosovu i Metohiji dok god se teroristi slobodno kreću i unistavaju srpske kuće i svetinje tri godine nakon rata. Krajnje je vreme za međunarodnu zajednicu da pogleda stvarnosti u oči i odlučno se suprotstavi albanskom terorizmu konkretnim vojnim i političkim sredstvima. Terorizam mora biti zaustavljen, pocinoci napada dovedeni pred sud, a građanima treba obezbediti slobodu kretanja i ostala osnovna ljudska prava" - rekao je vladika Artemije.

KOSOVSKO-METOHISKA STAMPA O NAPADU NA KLOKOT

01. avgust - Svi pristinski dnevnik na albanskom jeziku danas pridaju veliki značaj incidentu u selu Klokot kod Kosovske Vitine, ocenjujući da nema sumnje da oni koji su odgovorni za taj napad ne žele dobro Kosovu.

Dnevnik "Koha ditore" piše da su u Klokotu povredjena dva američka vojnika, ističući da se to dogodilo samo dan nakon što je američki kontingent Kfora doneo odluku da njihovi vojnici u patrolama više ne moraju da nose kacige i pancire. List piše da su vojnici povredjeni u seriji nerazjasnenih eksplozija u incidentu koji je, kako ističe, podstakao nezadovoljstvo komande američke vojske i sefa UNMIK-a. U redakcijskom komentaru posvećenom događajima u Klokotu, list ukazuje i da se napad dogodio samo dan nakon ocene u Savetu bezbednosti UN da je situacija na Kosovu poboljšana. "Oni koji su pocinili ovo delo bez sumnje ne žele dobro Kosovu. Narod Kosova treba da bude na suprotnoj strani od onih koji žele da neodgovornim postupcima vide Kosovo kako koraca unazad", ističe "Koha ditore".

"Zeri" u uvodniku ocenjuje da pocinoci napada žele da promene trend napretka na planu bezbednosti, gde se svakog dana vidi jedan novi kvalitet i koji sada svi primećuju. Taj trend napretka ne može se zaustaviti, piše list. Dnevnik "Bota sot" objavljuje saopštenje glavnog staba Multinacionalne brigade Kfora, sektor Istok, u kome se navodi da izolovani akti

ipak pokazuju da ima ekstremista koji se ne slazu sa vizijom boljeg Kosova. "Napredak koji smo postigli baziran je na saradnji gradjana Kosova, Kfora i nasih partnera iz medjunarodne zajednice", pise Kfor u saopštenju i ujedno poziva gradjane Kosova da ne dozvole da pojedinci vrse takve nasilnicke akte koji ugrozavaju mir.

EVAKUISANI SRBI IZ KLOKOTA

2. avgust - Vojnici Kfora iz americkog kontigenta potpuno su evakuisali deo sela Klokot u opštini Vitina, u Kosovskom Pomoravlju, u kome su prekuce ujutro albanski teroristi izvršili napad na pet srpskih kuca. Srbi su prebaceni u bezbednije delove sela, a iz komande Kfora u Vitini je potvrđeno da je uhapšen jedan Albanac. Iz komande Kfora u Vitini je potvrđeno da je uhapšen jedan Albanac, a posle istrage americki vojnici dosli su do podataka da su u napadu upotrebljene sofisticirane eksplozivne naprave kakve se retko mogu videti. Klokot su juce posetili predstavnici Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije. Uverenje koje su stekli na licu mesta jeste da je rec o vrlo ozbiljno pripremljenom velikom teroristickom napadu koji je izvršen uz vrlo organizovanu logisticku podrsku jedne sire teroristicke grupe. NJihova ocena je da taj napad nije samo napad na srpski narod na Kosovu i Metohiju, vec i ozbiljan napad na Kfor i posebno SAD ciji vojnici obezbeđuju mir u ovom delu Kosova i Metohije, porucuju iz eparhije. U ovom napadu, podsecamo, povredjena su dvojica americkih vojnika, od kojih je jedan zadobio teske povrede i smesten je u bolnici baze Bondstil. Napad je osudio i predsednik Komisije za predstavke i zalbe Savezne Skupštine Vesko Piric, inace predsednik SO Vitina do dolaska Kfora 1999. godine. On je u razgovoru za "Glas" izrazio bojazan da je ovaj napad deo sireg scenarija u okviru priprema za nove akcije koje bi se iz pravca Vitine vodile u Makedoniji, odnosno na prostoru Skopske Crne Gore. Episkop rasko-prizrenski Artemije ostro je osudio napad albanskih terorista na nekoliko srpskih kuca u selu Klokot, saopstila je Informativna sluzba Eparhije rasko-prizrenske i kosovsko-metohijske. U saopštenju koji je preneo Tanjug navodi se i da je potvrđena vest da su albanski teroristi planirali "razoran teroristicki napad na manastir Svete Arhangele prosle nedelje".

OSUDJUJEMO TERORISTICKI NAPAD NA KLOKOT

PRISTINA, 1. avgusta (Tanjug) - Sef americke kancelarije u Pristini Dzon Menzis danas je najostrije osudio jucerasnji, kako je kazao, teroristicki napad na selo Klokot kod Gnjilana, kada su dva americka vojnika Kfora povredjena a nekoliko srpskih kuca osteceno i sruseno. Sjedinjene Americke Drzave (SAD) nece tolerisati terorizam, gde god da se pojavi i ko god da je zrtva, izjavio je Menzis Tanjugu. Utvrdili smo da meta napada nisu bili vojnici Kfora vec lokalni Srbi iz Gnjilana, rekao je on i dodao da je to je, u trenutku kada se Kosovo krece ka demokratskoj Evropi, neprihvatljivo. "Mi ne smemo dozvoliti da u trenutku kada se zalazemo i govorimo o povratku raseljenih Srba da taj narod neko napada, zastrasuje i pokusava da mu zapreti - nemojte se vracati", kazao je Menzis. On je naglasio da je pravo svakog coveka da zivi tamo gde je rođen i dodao da SAD u potpunosti podrzavaju napore sefa UNMIK-a Mihaela Stajnera da se u pokrajinu vrata raseljeni Srbi. Menzis je porucio Albancima i njihovim politickim predstavnicima da sami razotkriju ekstremiste u svojim redovima, da ih javno pokazu i da se od njih javno ograde.

TODOROVIC: POVRATAK NE SME STVARATI NOVE PROBLEME

BETA, 1. avgusta - Medjuministarski koordinator za povratak raseljenih i zajednice u Vladi Kosova Milorad Todorovic izjavio je danas u Kosovskoj Mitrovici da je taj grad postao "vruca tema", sto se videlo i iz izvestaja koji je sef UNMIK-a Mihael Stajner podneo Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija. Todorovic je danas u severnoj Kosovskoj Mitrovici razgovarao sa opštinskim rukovodstvom i predstavnicima regionalno Srpskog nacionalnog veca severnog Kosmeta o situaciji u tom gradu. On je na konferenciji za novinare rekao da je cilj posete da se upozna sa situacijom na severu Kosova i posebno mogucnostima za povratak raseljenih. Todorovic je rekao da se "zanemaruje cinjenica da je Mitrovica jedini multietnicki grad na Kosovu" i da je takav pristup "pogresan". "Nije tacno da je situacija tako losa kao sto se ocenjuje zato sto UNMIK nema vlast na ovim prostorima, jer da je tako, Srbi bi ziveli u Pristini, a tamo pod UNMIK-ovom administracijom nema oko 45.000 Srba koji su u tom gradu ranije ziveli", rekao je on. Todorovic je rekao da se kao koordinator za povratak u Vladi Kosova zalagao za resavanje pitanja podeljene Mitrovice, "kako se ne bi izazvao novi egzodus srpskog stanovnistva", kao i da se zauzima za multietnicnost jer "jedino ona moze spasiti mir, ne samo na Kosovu, nego na Balkanu i sire". "Prvi korak koji medjunarodna zajednica treba da ucini da bi se sredilo stanje u Mitrovici je povratak srpskih visokoskolskih ustanova, to jest citavog (izmestjenog pristinskog) univerziteta, i izgradnja infrastrukture - stanova za studente i profesore", rekao je on. Todorovic je ocenio da decentralizacija ne moze biti svodjenje samouprave na nivo mesne zajednice, vec da je potrebna "sustinska decentralizacija", sto je trend u Evropi i svetu i kakva vec postoji u nekim gradovima Srbije poput Beograda, Nisa i Novog Sada, koji u jednoj skupštini grada imaju vise opština. "Medjunarodna zajednica treba da pokaze malo dobre volje i smisla za kompromis kada je to u pitanju, jer inace nece biti

smisla da Srbi izadju na izbore, ako toga ne bude", kazao je on.

Todorovic je jos rekao da povratak raseljenih mora biti "nenasilan, dobrovoljan, reciprocan, pojedinacan" i da "ne sme sa sobom nositi nove probleme".

"Povratak ne moze biti trijumfalan, neorganizovan, vec se pre zapocinjania tog procesa moramo izboriti za vise prava, humanosti, povracaj imovine i stvaranje bezbednosnih uslova za zivot nealbanaca na Kosovu", kazao je on.

SAVIC: NAMERA DA SE SPRECI POVRATAK RASELJENIH

BETA, 1. avgusta - Clan Predsednistva Skupstine Kosova Gojko Savic ocenio je da su poslednji napadi na kosovske Srbe, upereni protiv povratka raseljenih kosovskih Srba.

"Albanska zajednica zeli da u potpunosti spreci ionako spor proces povratka raseljenih i da zastrasi Srbe da situacija na Kosovu nije dobra", rekao je Savic Beti, reagujuci na miniranje pet srpskih kuca u Klokotu kod Vitine.

"Medjunarodna zajednica mnogo ozbiljnije treba da gleda na ove pojave, jer je zaduzena za bezbenost svih gradjana na Kosovu", rekao je Savic,

Osvrcuci se na sumnje Kfora da su Srbi krivi za miniranje kuca njihovih sunarodnika u Klokotu, Savic je rekao da se takve situacije javljaju onda kada Kfor nema objasnjenja ko je krivac.

"Malo je onog sto su nam drugi ucinili, pa ce nekome pasti napamet da dize u vazduh sopstveno imanje", zakljucio je Savic.

OSAM OSOBA UHAPSENO ZBOG POSEDOVANJA ORUZJA

03. avgust - Pripadnici Kfora uhapsili su u subotu osam osoba u selu Klokot, kod Kosovske Vitine, zbog nedozvoljenog posedovanja oruzja, saopstili su medjunarodne snage na Kosovu. Kfor nije saopstio imena uhapsenih osoba niti vrstu i kolicinu zaplenjenog oruzja. Pripadnici Kfora su u Klokotu pretresali kuce u cijoj blizini su u sredu odjeknule eksplozije, kada su povredjena dva americka vojnika, a jedan mestanin lakse ranjen. Americki pripadnici Kfora preduzeli su brojne vanredne mere u selu Klokot, nastenjenog pretežno Srbima, dok je u celoj opstini Kosovska Vitina ponovo uveden policijski cas od 23 do cetiri sata ujutru i postavljeno nekoliko kontrolnih punktova. Kfor i policija UNMIK-a nastavljaju istragu o eksplozijama u Klokotu, ali za sada nema zvanicnog saopstenja o motivima incidenta, kao ni o eventualnom hapsenju osumnjicenih.

KFORU SMETA ZASTAVA SPC

FoNet, 04. avgust - Nemacki vojnici iz Kfora koji obezbeduju manastir Sveti Arhangeli kod Prizrena, od tamosnjih monaha svakodnevno zahtevaju da sa manastirskog zvonika uklone zastavu Srpske pravoslavne crkve uz objasnjenje da predstavlja "politicku provokaciju".

Kako je saopstila Informativna sluzba Rasko-prizrenske eparhije, trobojku sa zlatnim krstom po sredini monasi su razvili na improvizovanom zvoniku Svetih Arhangela uoci proslonedeljne jubilarne 650 godisnjice osnivanja manastira.

Sudbina razrusenih pravoslavnih hramova u prizrenskom kraju

SITUACIJA JE PORAZAVAJUCA

Prizren, Gracanica, Beograd - Predstavnici Eparhije rasko-prizrenske protosindjel Sava (Janjic) i jerej Aleksandar Naspalic obisli su krajem prosle nedelje sela u okolini Prizrena: Smace, Ljubizdu, Gornju Srbicu, Novake, Recane, Dvorane, Popovljane i Musutiste da bi proverili u kakvom su stanju osteceni ili vec razruseni pravoslavni hramovi. - U celini gledano situacija je porazavajuca. Na vise lokacija primetili smo da Albanci odnose materijal sa porusenih crkava. Nemilice se sece manastirska suma, koju vise nema ko da zastiti. Niko od predstavnika medjunarodne zajednice ne vodi racuna o uzurpaciji crkvene imovine - istice se u u izvestaju Infomativne sluzbe Eparhije rasko-prizrenske. Isti izvor navodi da se "veliki broj spaljenih srpskih kuca pretvorio u skelete, jer lokalni Albanci sa njih uzimaju gradjevinski materijal za svoje potrebe", kao i da se "na svakom koraku primecuje da tragovi vekovnog srpskog postojanja na ovim prostorima brzo nestaju i bivaju predani zaboravu".

U selu Smacu utvrdjeno je da je tamosnja crkva Svetog Ilije, koja se smatra jednim od najboljih novijih hramova na Kosovu i Metohiji, ponovo ostecena - u eksploziji je stradala kupola crkve.

- Pod crkve zasut je sutom sa plafona i kupole, a u krsu su pronadjeni ostaci ikona, medju kojima i deo slavske ikone Svetog Ilije, rad monahinja manastira Sokolice - objasnjava se u izvestaju, u kome se podseca da su "odmah po zavrsetku rata albanski ekstremisti proterali sve srpsko stanovnistvo iz ovog sela i postavili minu koja je napravila rupu u oltarskoj apsidi i ostetila unutrasnjost crkve".

J. Tasic

I SAGLASNOST I RAZLIKE

SENSE, 01. avgust - Potpredsednik vlade Srbije Nebojsa Covic poceo je danas radnu posetu Vasingtonu onim cime je juce zavrpio svoje ucesce na sednici Saveta bezbednosti UN u NJujorku. A, to je upozorenje i nadleznima u americkoj administraciji da sve izrazeniji problem polozaja preostalog nealbanskog stanovnistva na Kosmetu - kombinovan sa nista manje teskim uslovima za povratak u Pokrajinu prognanog i izbeglog stanovnistva - baca senku na dosad postignut napredak u sprovođenju Rezolucije 1244 SB i ozbiljno dovodi u pitanje uspeh daljih napora medjunarodne zajednice na stabilizovanju tog regiona Balkana.

Savet bezbednosti prihvatio je zakljucak iz izvestaja sefa prelazne administrativne misije UN u Pristini Mihaela Stajnera da kljucna medjunarodna odrednica za Kosmet i dalje ostaje "obezbedjivanje odredjenih standarda, pre razgovora o

konacnom statusu". Prema najavama sa zvanicnom mesta, to je i poruka s kojom se docekuje Nebojsa Covic u tekucioj radnoj poseti Vasingtonu, koja obuhvata, pored ostalog, i njegove susrete - prevashodno u svojstvu predsednika Koordinacionog centra SRJ i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju - sa visokim predstavnicima Stejt departmenta i Saveta za nacionalnu bezbednost predsednika Busa.

"I pored ociglednog napretka, Kosmet jos nije dostigao standarde koje traze medjunarodna zajednica i samo njegovo stanovnistvo. Mada je tesko reci kakav ce biti buduci status Kosmeta, izvesno je da to nece biti u vidu podele, niti u kantonizaciji ili u povratku na stanje pre 1999. Taj konacni ishod ne moze da bude u vidu mononacionalnog, vec mora da bude u vidu multinacionalnog Kosmeta. To mora da bude demokratski, bezbedni i uvazeni Kosmet, na putu u Evropu", glasi jednoglasno prihvaceni zakljucak sa sednice Saveta bezbednosti, koji ce u sledecih nekoliko dana predstavljati osnovu za Coviceve razgovore sa predstavnicima administracije SAD.

Inace, nedeljni izbori na jugu Srbije ocenjeni su u Vasingtonu kao "korak u pravom smeru", uz vrlo izrazenu zainteresovanost Amerike da se taj smer uspostavljanja medjunacionalne saradnje produzi i prema Kosmetu. U tom kontekstu, jednu od glavnih tema Covicevih razgovora predstavlja problem "paralelnih struktura vlasti" na severu Kosmeta.

Konkretno, to se pre svega odnosi na zahtev SAD da se okonca blokada mosta na Ibru i, uopste, podela Kosovske Mitrovice i da se taj grad, sa okolnim podrucjem, takodje stavi pod medjunarodnu vojnu i civilnu upravu - u skladu sa Rezolucijom 1244. U americkom Senatu je, sto se toga tice, ovih dana pokrenuta i zakonska procedura da se resavanje problema "paralelnih institucija" na severu Kosmeta direktno veze za dalju americku pomoc Srbiji i podrsku Jugoslaviji u medjunarodnim finansijskim institucijama.

COVIC I DZENET BOUG

GLAS AMERIKE, 1. avgust - Potpredsednik Vlade Srbije Nebojsa Covic razgovarao je sinoc po dolasku u Vasington sa pomocnikom americkog drzavnog sekretara za jugoistocnu Evropu Dzenet Boug o situaciji na Kosovu.

Covic je rekao da su glavne teme razgovora bili upravo završeni izbori na jugu Srbije i dalja ekonomska pomoc SAD Jugoslaviji. Potpredsednik srpske vlade je naglasio da su on i Dzenet Boug najostrije osudili nasilje u selu Klokot kod Kosovske Vitine ocenjujuci da takvi incidenti predstavljaju "korak unazad" i udaljavaju od plana normalizacije stanja na Kosovu. Za organizaciju izbora na jugu Srbije srpske i jugoslovenske vlasti su, kako kaze Covic, dobile najvisu ocenu SAD ali je, takodje, izrazena i zabrinutost zbog dogadjaja u opštini Bujanovac sto je ocenjeno kao antidemokratski protest nekolicine ljudi sto, naravno, nece biti tolerisano od strane medjunarodne zajednice.

Bilo je reci i o zakonu o apropijaciji, za koji je Boug rekla da je to predlog senatskog komiteta o kome ce danas covic razgovarati sa clanovima tog komiteta. Sa njima ce razgovarati o eventualnim uslovljavanjima pomoci SRJ. "Mislim da oko deblokade nasih sredstava i statusa nacije vezano za trgovinu, takozvani povlasceni status proces ide u dobrom smeru i da cemo uskoro imati i takve odluke, naravno ukoliko se kod nas dodatno ne iskomplikuju stvari", rekao je potpredsednik srpske vlade.

Nebojsa Covic ce se danas sastati sa clanovima senatskog odbora za raspodelu budzetskih sredstava kao i predstavnicima Saveta za nacionalnu bezbednost americkog predsednika Dzordza Busa, a za popodne je predvidjen susret sa ambasadorom drzavnog sekretarijata za pitanja ratnih zlocina Pjer Ricard Prosperom. Covic je izrazio nadu da SAD nece postavljati dodatne uslove za pomoc SRJ. "Jedan od uslova vezan je za neakve paralelne strukture na Kosovu i Metohiji i ja ocekujem dodatno razjasnjenje u Komitetu za apropijaciju i mislim da su realne sanse da barem ovaj deo problema koji je vezan za Kosovo i Metohiju bude otklonjen u smislu odredjenih uslova", rekao je covic. On je najavio da ce sa Pjerom Ricardom Prosperom razgovarati o saradnji sa Haskim tribunalom.

Covic je istakao da kada je rec o novoj politickoj krizi u Srbiji, stav americke administracije je da je to unutrasnje pitanje ali, kako je dodao, postoji dobronamerna zabrinutost u smislu stepena odgovornosti koju nose nove demokratske snage u Srbiji. "Ne smemo da zaboravimo da medjunarodna zajednica sve dogadjaje kod nas vrlo pomno prati i donosi odredjene ocene i procene i tacno je da su sve to nasi unutrasnji problemi, medjutim ono o cemu mi moramo voditi racuna to je kakav je uticaj nasih unutrasnjih problema i nestabilnosti eventualno izazvanih iz tih problema na citav region jer to se ocigledno ne tolerise", zakljucio je Covic.

BRISSEL I ZADOVOLJAN I ZABRINUT

TANJUG, 31. jul - Evropska unija, koja u potpunosti podrzava rezoluciju Saveta bezbednosti 1244 i insistira na njenoj striktnoj primeni, zadovoljna je dosadasnjim napretkom na mnogim poljima na Kosovu i Metohiji, ali istovremeno je i zabrinuta zbog jos neresenih problema, kao sto su spori povratak izbeglica, nerasvetljena sudbina nestalih lica i situacijom u Mitrovici.

To su kljucni stavovi EU koje je prosle noci iznela u Savetu bezbednosti UN danski ambasador Elen Margaret Loj, a u okviru razmatranja najnovije situacije na Kosovu i Metohiji o cemu je izvestaj podneo sef UNMIK-a Mihael Stajner. Tim povodom dansko ministarstvo inostranih poslova, u funkciji predsedavajuceg EU, danas je u zvanicnom saopštenju dostavljenom medijima u Briselu, prenelo govor svog ambasadora u Savetu bezbednosti, naglasavajuci da je Loj govorila ne samo u ime EU vec i kandidata za ulazak u Uniju iz centralne i istocne Evrope, Malte, Kipra i Turske, kao i clanica EFTA Islanda i Lihtenstajna.

Pada u oci da je danski ambasador posebno insistirala na striktnoj primeni rezolucije Saveta bezbednosti, sto EU u poslednje vreme sve cesce cini. U Briselu se, inace, naglasak na toj rezoluciji objasnjava jasnim stavom EU da u ovom trenutku ne dolazi u obzir bilo kakva promena statusa Kosova i

Metohije. EU takodje ocenjuje da je formiranjem privremenih ili prelaznih institucija u toj juznoj srpskoj pokrajini, posebno multietnicke vlade, veliki korak u relativno kratkom periodu. "Taj trend mora da se nastavi", naglasila je danski

ambasador i istakla da je od izuzetne vaznosti da sve zajednice, "uključujući i one koje su 2000. godine bojkotovale izbore", izadju na lokalne izbore 26. oktobra.

"EU se nada da ce Beograd, kao i proslje godine, apelovati na kosovske Srbe da izadju i na lokalne oktobarske izbore", rekla je danski ambasador. Prenoseci stav EU, ona je posebno podvukla znacaj ucesca predstavnika manjina u pravosudnom sistemu Kosova i Metohije i u tom kontekstu pozdravila najnovije dogovore UNMIK-a i jugoslovenskih vlasti o ucescu kosovskih Srba u tom sistemu.

Ono sto najvise brine EU jeste, kako je rekla danski ambasador, spori povratak izbeglica svojim domovima. Prema njenim recima, bez brzog povratka izbeglica tesko je ocekivati dalji napredak u toj pokrajini.

Druga velika briga EU je jos uvek nerazjasnjena sudbina nestalih lica. Resenje tog problema, rekla je danski ambasador, kljuc je za pomirenje na Kosovu.

I treca briga EU jeste Mitrovica. EU se zalaze da taj grad postane "integralni deo kosovskog drustva i administracije" i poziva Jugoslaviju da pomogne kako bi se taj cilj i ostvario. U isto vreme se zalaze da se eliminišu "ilegalne paralelne strukture" u tom gradu.

STAJNER PORUCIO SRBIMA IZ MITROVICE

2. avgust - sef Unmika na Kosmetu Mihael Stajner je u telefonskoj izjavi srpskim novinarima iz Kosovske Mitrovice rekao da je ovaj grad jedan od problema koji i dalje ostaje, ali da severna Mitrovica nece dobiti status opstine, kao i da na Kosmetu nece biti etnickih celina, kantonizacije i vraćanje na period pre 1999. godine.

Stajner je naglasio da ukoliko dodje do uklanjanja paralelnih institucija na severu Kosmeta, nece biti invazije sa juga Mitrovice, i da ce Srbi biti bezbedniji nego do sada.

Sef Unmika se posebno osvrnuo na jucerasnju seriju eksplozija koje su se dogodile u selu Klokot kod Kosovske Vitine, kada je sruseno sest srpskih kuća, i najostrije ih osudio, rekavši da je to cin protivan spontanom povratku. - Pocinioci ovog akta su lica koja ne misle na buducnost Kosmeta - rekao je na kraju Stajner.

Zamenik direktora Instituta HARIMAN iz NJujorka gost Beograda

BEZ VELIKIH PROMENA NA BALKANU

Zamenik direktora Instituta Hariman na Kolumbija univerzitetu u NJujorku Gordon N. Bardos boravi ovih dana u Jugoslaviji kao gost beogradskog Fakulteta politickih nauka. Institut Hariman je specijalizovan za izucavanje zemalja istocne Evrope, Balkana i bivseg Sovjetskog Saveza - njihove politike, istorije, ekonomije, kulture. Ranije je to bilo podrucje iza "gvozdene zavese", a danas je rec o zemljama u tranziciji, pa pitamo g. Bardosa kako on kao predstavnik ove ugledne americkje naucne ustanove gleda na buducnost drzave i naroda na Balkanu.

- Razgovarao sam pre dve nedelje sa Kirom Gligorovim na Ohridu o tome i moram da kazem da se slazem s njim da kad je rec o buducnosti ovog regiona treba, nazalost, biti realistan pesimista. I to bar zbog tri velika problema s kojima se suocavaju ove zemlje, a pre svega republike bivse Jugoslavije i Albanija. Prvi od tih problema je u tome sto su u svim ovim drzavama, osim mozda u Sloveniji, veoma slabe vlade. U Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i SRJ one, uglavnom, nemaju dovoljno snage da proguraju krupne ekonomske i politicke reforme. Druga dimenzija problema je ekonomska. Opet izuzev Slovenije, regionalna nezaposlenost je ovde veoma visoka, oko 30 procenata. Poredjenja radi, SAD su u vreme velike depresije tridesetih godina proslg veka imale samo dvadeset odsto nezaposlenih. Konacno, treca dimenzija problema je u tome sto sadasnje drzave nemaju puni legitimitet nad svim delovima svojih teritorija. U SRJ je rec o pokrajini Kosovo, nad kojom jugoslovenska i srpska vlada nemaju kontrolu. U Crnoj Gori saveznoj vladi je, takodje, osporen legitimitet. I u BiH, za Banjaluku je vlada u Sarajevu veoma sporna, kao i za hrvatsko stanovnistvo u BiH federaciji. U Makedoniji Albanci osporavaju legitimitet zvanicnog Skoplja, a sporan je i status vlade u Tirani. Naime, nisam bio u Albaniji, ali neke moje kolege kazu da vlada u Tirani kontrolise "jedino Tiranu i put do aerodroma". Da li to sto na Balkanu imamo dva protektorata medjunarodne zajednice, u BiH i na Kosovu, spada u otezavajuće ili olaksavajuće okolnosti za region?

- Ucesce medjunarodne zajednice - kaze Bardos - ovde ima mnoge pozitivne efekte, ali i neke negativne. Recimo, banalan primer za pozitivne efekte je to sto su u Bosni uvedene jedinstvene automobilske oznake. Da nije bilo medjunarodne zajednice, tako nesto verovatno ne bi nikad prošlo, kao ni ista valuta. Ali, s druge strane, mislim da u nekim stvarima medjunarodna zajednica u Bosni gresi. To je slucaj s pravom predstavnika UN da skine s vlasti nekoga koga su gradjani prethodno izabrali na demokratskim izborima. Ili da zabrani sprovođenje odluke legalno izabranih organa. Kakvi su to izbori kad se narodu osporava njegova odluka? Dugorocno gledano, to je za BiH kontraproduktivno. A za Kosovo?

- Kosovo je jedan veoma slozen problem. Jer, ocigledno je da 99 odsto Albanaca u pokrajini ne zeli nikakvu zajednicu sa Srbijom. S druge strane, ne mislim ni da je za Srbiju i SRJ dobro da imaju tako veliki broj stanovnika koji ne zele kontakte sa drzavom ciji su formalno pripadnici. Gde je onda resenje? Da li bi jednostavno otcepljenje Kosova u ovom trenutku bilo dobro? Mislim da je problem u tome sto su se albanski lideri previse usmerili ka nezavisnosti kao cilju, a premalo ka izgradnji demokratskog Kosova.

Na primer, bio sam ovih dana, pre nego sto sam dosao u Beograd, u Vitini i video sam kakva je situacija tamo. Kad sam stigao ovde cuo sam da su bas u okolini Vitine minirane kuće i da je bilo povredjenih i mestana i vojnika NATO. Pitanje je da li bi albanski lideri, kad bi Kosovo postalo nezavisno, mogli da garantuju manjinama prava koja se traze od zemalja kao uslov da udju u Savet Evrope i druge institucije. Ocigledno je da na Kosovu manjinska populacija ne moze ziveti u miru, jer je, bukvalno, u nekim logorima okruzena NATO trupama. Takodje, to je entitet u kome organizovani kriminal ima veliki uticaj na sve. Od nekih medjunarodnih zvanicnika sam cuo da je u pokrajini u izvesnom smislu tesko praviti razliku

između kriminalaca i političara, jer je sve tamo pomesano. Da li jedan takav entitet u kome organizovani kriminal ima ogroman uticaj može uopšte biti stabilan deo jugoistočne Evrope?

Eventualno priznavanje nezavisnosti Kosova nametnulo bi niz problema u regionu, jer bi se takav čin smatrao signalom za stvaranje "velike Albanije"?

- Mislim da su veoma male šanse za tako nešto jer sadašnja Albanija ne može da reši ni svoj državni problem, posto nije sposobna da uspostavi kontrolu nad severnim delom teritorije.

Zbog svega toga, procenjujete da je status kvo, uz primenu "čuvane" Rezolucije 1244, najrealniji, iako se time stvara fikcija da je Kosovo deo Jugoslavije?

- Postovanje Rezolucije UN je najbolje rešenje dok se stvari ne stabilizuju i dok lideri kosovskih Albanaca ne budu dokazali da imaju demokratsku vlast, da kontrolišu organizovani kriminal i da su u stanju da obezbede sva prava manjinama. Što se fikcije koju pominjete tiče, ona u nekim situacijama može biti i korisna jer se zamrzavanjem stanja kakvo jeste "kupuje vreme" dok se stvari ne promene nabolje i ove sada još otvorene rane ne zaleće.

Ali upravo iz Vasingtona, od nekih kongresmena, mogu se čuti ocene o tome da Kosovu treba dati nezavisnost?

- Lično ne bih previše obraćao pažnju na te ocene. Tako, nažalost, funkcioniše američki politički sistem, u kome neko ko ima dovoljno novca i biraca može veoma da utiče na pojedine kongresmene. A svaki od njih ima pravo da predstavi neku rezoluciju u Kongresu. Međutim, to nije zvanični stav američkog političkog establišmenta. Zvanični stav SAD je da sada nije vreme za velike promene na Balkanu. Jer, stvari su se donekle stabilizovale i ako je tako nema razloga za nove velike inicijative. S druge strane, Vasington je sada veoma koncentrisan na Avganistan i Bliski istok, pa i na ekonomske probleme u zemlji i zato ne treba očekivati nove američke predloge za balkansko područje.

Da li to znači da narodima ovde preostaje da prihvate stanje kakvo jeste? Da li će oni time biti zadovoljni ako se ima u vidu da je strpljenje stanovništva, zbog dugog siromastva, veoma poljuljano?

- Razumljivo je što je narod ovde nestrpljiv, jer je ekonomska i socijalna situacija gotovo katastrofalna. Ali ipak se na Balkanu stvari menjaju nabolje. Zemlje se uključuju u evropske institucije, popravljaju se odnosi među susedima, ponovo se uspostavlja ekonomska saradnja. Sve su to male promene, korak po korak, ali treba imati u vidu to da problemi u regionu nisu od pre dve ili trinaest godina, nego još od vremena komunističkog eksperimenta koji je ova područja odveo u istorijski corsokak. Iz ugla današnjih generacija, izlaz iz tog corsokaka neće biti brz, ali je bar uteha u tome da sve zemlje u regionu, prvi put u svojoj istoriji, imaju pred sobom iste ciljeve. Kao što su recimo tržišna ekonomija, parlamentarna demokratija. I možda će im i zbog toga što su im ciljevi isti biti lakše da ih ostvare, kaže na kraju razgovora Gordon Bardos.

Branislav Radivojsa

Americka uslovljavanja izazvao albanski lobi

PRITISAK ZA RESENJE STATUSA KOSOVA

Podgorica, 4. avgusta **(Beta)**

Savetnik jugoslovenskog predsednika Predrag Simić izjavio je da su "najnovija uslovljavanja" SAD za pomoć Srbiji "rezultat pojačane aktivnosti albanskog lobija i stava dela američkog Kongresa da promene u SRJ nisu dovoljno brze". "Albansko-mesetarska liga koju predvodi njihov lider Cadi Vučurđić poslednjih dana kontaktirala je 37 američkih kongresmena", kazao je Simić za danasnji podgorički "Dan" i dodao da albanski lobi vrši veliki pritisak da se ubrza konačno rešenje statusa Kosova.

Simić je ocenio da pojedini kongresmeni smatraju da se promene u SRJ ne odvijaju onim tempom koji su očekivali i posebno ukazuju na neizvesnost koja prati izbore u Srbiji i Crnoj Gori.

Savetnik predsednika SRJ kazao je da najnovije uslovljavanje SAD treba shvatiti kao "upozorenje".

"To je značajno upozorenje da naši odnosi sa SAD još uvek nisu izašli iz domena nesporazuma i, što je najvažnije, nagovestaj kojim bi se putem mogla kretati američka politika u narednom periodu", rekao je Simić.

APEL PREDSEDNIKA SRJ RASELJENIMA DA SE REGISTRUJU

TANJUG, 3. avgust - Predsednik SRJ Vojislav Kostunica izjavio je juče Tanjugu da će svako neregistrovanje raseljenih sa Kosova i Metohije biti ravno priznavanju nepostojanja i pozvao ih je da se do 17. avgusta odazovu doregistraciji za lokalne izbore. Napominjući da je "svestan preteske situacije u kojoj se već godinama nalaze, kao i surovih uslova u kojima danas živi srpsko i drugo nealbansko stanovništvo", Kostunica je rekao da se, ipak, danas, zahvaljujući sporazumu sa UNMIK-om o sprovođenju Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija i ucescu na prethodnim izborima i uključivanju u privremene pokrajinske institucije, "srpski glas na Kosovu i Metohiji čuje makar da ukaze na nepravdu".

"Borbu za multietničko Kosovo i Metohiju, strpljivu ali upornu, možemo i moramo voditi na samom Kosovu. Ma koliko s pravom bili ogorčeni, ne treba da dopustite da vasu imovinu i dalje zaposedaju neka druga lica, da obraduju vasa polja i neovlašćeno koriste plodove vasesg mukotrpnog rada", poručio je Kostunica.

SRBI OČEKUJU VLAST U TRI OPSTINE

5. avgust - Srbi sa severa Kosmeta izaci će na predstojeće opštinske izbore zakazane za 26. oktobar, potvrđeno je "Glasu" u Zvečanu, Leposavicu, Zubinom Potoku i na severu Mitrovice. Iako je na severu Kosova registrovan veći broj srpskih partija, rano je prognozirati ko bi mogao da osvoji vlast. U svakom slučaju, ovde će situacija biti drugačija nego u ostalim delovima Kosova i Metohije, jer će vlast osvojiti Srbi koji čine većinsko stanovništvo.

VLADIKA POZIVA SRBE DA SE REGISTRUJU

5. avgust - Episkop zicki gospodin Stefan pozvao je danas raseljene Srbe sa Kosova i Metohije da se registruju za lokalne izbore koji ce u toj pokrajini biti odrzani 26. oktobra.

"Upisivanjem u spiskove Kosovci potvrđuju svoj identitet, svoju pripadnost i privrženost rodnoj zemlji i narodu kosovskom, pokazujući da je nas Srba mnogo više nego sto nas nasi prijatelji nadbrojavaju i umanjuju", kaže se u pozivu vladike zickog Stefana, koji je potpisao i vladika Atanasije Jevtic.

U Kraljevu je prilikom prologodisnje registracije za parlamentarne izbore na Kosovu evidentirano oko 7.500 raseljenih. Procene su, medjutim, da ovde zivi blizu 15.000 raseljenih Srba sa pravom glasa.

OEBS: MOGUCE GLASANJE I U ODSUSTVU

1. avgust - Misija OEBS-a na Kosovu saopstila je danas da i oni koji su napustili svoje domove na Kosovu imaju pravo da glasaju u svojoj matičnoj opštini.

"Putem glasanja u odsustvu, OEBS se trudi da svim biracima da priliku da glasaju za opstinu u kojoj su ziveli na Kosovu", saopsteno je danas. Svi biraci koji zele da promene "svoje biracke opcije", odnosno da na lokalnim izborima 26. oktobra glasaju u opštini iz koje su otisli, moraju da posete centre za biracke usluge i registruju se za glasanje u opštini u kojoj su ziveli 1. januara 1998.

Na Kosovu postoji 30 stalnih centara za biracke usluge, kao i mobilnih timova koji stizu do svih zajednica. Zato je veoma bitno za ljude u ovim zajednicama da prate plakate sa obavestenjima o tome kada ce timovi biti u njihovoj oblasti, obavestio je OEBS. "Na primer, ukoliko birac trenutno zivi u Pristini, a raseljen je iz opštine Glogovac nakon 1. januara 1998, on moze da izmeni svoju biracku opciju i glasa za skupstinu opštine Glogovac. Slicno tome, biraci koji trenutno zive u Mitrovici, a raseljeni su iz Kosova Polja, takodje mogu da promene svoje mesto glasanja i glasaju za opstinu Kosovo Polje", pise u saopštenju. Glasaci pritom i dalje imaju pravo da na izborima glasaju za opstinu u kojoj trenutno zive. Krajnji rok za registraciju za glasanje u odsustvu, odnosno za opstinu iz koje je neko lice raseljeno je 17. avgust, kada se završava period pružanja birackih usluga na Kosovu.

U INOSTRANSTVU SLABO INTERESOVANJE ZA REGISTRACIJU

TANJUG, 3. avgust - Za glasanje putem poste na lokalnim izborima na Kosovu, zakazanim za 26. oktobar, do sada je prijavljeno samo 20.000 biraca, a rok istice 11. avgusta, rekla je danas Tanjugu šef odeljenja OEBS-a za glasanje putem poste Tihana Bartulac. Toliko smo obradili obrazaca, rekla je ona i procenila da je to "mali broj", s obzirom na to da je OEBS "pokrio" 37 drzava na svim kontinentima

TEZAK POLOZAJ SRBA NA KOSOVU I METOHIJI

BANJALUKA, 1. AVGUSTA **/SRNA/** - NJegovo preosvestenstvo vladika rasko-prizrenski Artemije rekao je danas da je politicko-bezbjednosna situacija za Srbe na Kosovu i Metohiji veoma teska, isticuci da se na Kosmetu ponavlja sva ona tragedija koja je zadesila srpski narod u bivsoj Republici Srpskoj Krajini /RSK/ i BiH.

On je na konferenciji za novinare u Banjaluci podsjetio da je za vrijeme posljednjeg rata na Kosovu bilo stradanja i zlocina i na srpskoj i na albanskoj strani.

"Kad je rat završen i kada su na Kosovo stigle medjunarodne mirovne snage, mir nije podjednako stigao na sve strane, vec iskljucivo za kosovske Albance", istakao je vladika Artemije.

On je rekao da je uz prisustvo medjunarodne zajednice sa Kosova i Metohije protjerano više od 250 000 Srba, a u medjuvremenu kosovski Albanci nastavljaju da ubijaju Srbe, maltretiraju ih i ugrozavaju njihova osnovna ljudska prava i slobode.

Artemije je rekao da je veliki broj srpskih kuca opljackan, nakon cega su se u njih uselili Albanci, da su citava sela srušena sa zemljom i da je porušeno 110 srpskih crkava i manastira, medju kojima cak i oni koji su bili sagrađeni u 13. i 14. vijeku.

On je naveo da kretanje Srba na Kosovu prakticno nije moguće bez stalne pratnje KFOR-a.

Prema njegovim rijecima, srpski narod na Kosovu i Metohiji lisen je prava na zaposlenje, zdravstvenu zastitu, slobodno obradivanje zemlje i obrazovanje.

Na pitanje kako vidi dalju buducnost Kosova i Metohije, s obzirom na tesku politicko-bezbjednosnu situaciju u kojoj se Srbi nalaze, vladika Artemije je rekao da buducnost vidi u prisustvu Srba na Kosovu, jer je to srpski primarni nacionalni interes.

"Dok god bude Srba na Kosovu, ono ce biti srpsko bez obzira na granice koje se mogu pomjerati. U slucaju da Srbi odu sa Kosova, ono nece biti srpsko, pa makar se nalazilo u sastavu Velike Srbije", istakao je vladika Artemije.

Govoreci o povratku Srba na Kosovo, vladika Artemije je rekao da se on odvija simbolicko i da bi za kompletan povratak, pri ovakvom tempu, trebalo 2000 godina.

Prema njegovim rijecima, to je rezultat cinjenice da se Kosovom danas slobodno krecu albanski zlocinci i ekstremisti, od kojih se pojedini cak nalaze u najnovijim strukturama vlasti Pokrajine, sto uliva nepovjerenje i strah kod povratnika.

Artemije je apelovao na medjunarodnu zajednicu da se "odlucno obracuna sa albanskim ekstremistima i zlocincima, kao sto je to uradila sa bivsim jugoslovenskim predsjednikom Slobodanom Milosevicem i njegovom politikom".

Iguman manastira Visoki Decani otac Teodosije izjavio je da srpski narod nije izgubio nadu u Kosovo, isticuci da Kosmet, ako je izgubljen politicki, nije i duhovno.

On je podsjetio da je Srpska pravoslavna crkva zajedno sa narodom na Kosovu prezivjela sva stradanja, ali je ostala da i dalje zivi na tim prostorima uz svekoliku obnovu duhovnog i materijalnog zivota u srpskim svetinjama.

Otac Teodosije je kao primjer naveo manastir Visoki Decani u kojem se normalno odvija duhovni zivot 30 monaha. On je uvjeren da ce se jednoga dana, uz pomoc Boga, srpski narod vratiti na Kosovo i Metohiju.

Direktor Dokumentaciono-informativnog centra "Veritas" Savo Strbac izjavio je da je srpski narod na Kosmetu zadesila ista sudbina kao Srbe u Krajini.

On je rekao da ce 4. avgusta na dostojanstven nacin u Banjaluci biti obiljezana sedma godisnjica stradanja Srba u agresiji hrvatske vojske na Srpsku Krajinu, u kojoj je, prema evidencijama "Veritasa", poginulo i nestalo 1 975 Srba, od kojih 1 198 civila a medju njima i 515 zena i 12 djece.

Strbac je rekao da ce se istoga dana u 12.00 casova u banjaluckom hramu "Svete Trojice" sluziti parastos svim poginulim Krajsnicima u proteklom ratu, a zatim ce biti organizovana daca u prostorijama Kola srpskih sestara.

TRI GODINE NADANJA I STREPANJI

Sabac, 2. avgusta

Tuga je pritisla dom pesnikinje Gordane Djuric u sabackom prigradskom naselju Jelenca. Tri godine nadanja, strepnji, besanih noci i na hiljade predjenih kilometara, stali su samo u tri UMNİK-ova papira, kojima su ispraceni njeni posmrtni ostaci sa Kosmeta. Bez odgovora na pitanje - ko, kako i zasto, ili je on vec sadržan u svim tragicnim zbivanjima koja su zadesila ove nase prostore.

Gordana Djuric, pesnikinja koja je pisala i na romskom i na srpskom jeziku, nestala je 27. avgusta 1999. godine na putu za Gracanicu, gde je trebalo da ucestvuje na knjizevnoj veceri. Sahranjena je 30. jula ove godine na Donjosorskom groblju u sapcu, u prisustvu brojnih rodjaka, prijatelja i poklonika lepe reci. NJene posmrtne ostatke dan ranije u Domu zdravlja u Kursumliji preuzeo je brat Zivoslav Jovanovic. Telo je ekshumirano iz masovne grobnice u pristinskom naselju Dragodan, a prema recima profesora dr Slavise Dobricanina, specijaliste sudske medicine, obdukcija nasih i UNMIK-ovih patologa je pokazala da je usmrcena davljenjem.

- Gordana je rođena 1958. godine u dvadesetak kilometara udaljenom Draginju, opština Koceljeva, ali se porodica ubrzo preselila u Jelencu. Vrlo rano pokazala je sklonost ka poeziji, a komunikativna i druželjubiva, kakvu ju je Bog stvorio, vremenom je izgradila svoj svet, satkan od brojnih pesnickih veceri i prijatelja koje je tamo sticala. Porodica je to postovala, nije se mesala niti je sputavala, naprotiv - pružala joj je u svakoj prilici podršku - prica nam kroz suze zivoslav Jovanovic.

Bio je vreo avgustovski dan kada je Gordana, odevena samo u letnju garderobu i sa zenskom tasnicom u rukama, isetala iz roditeljskog doma. Majka zivka (otac Nikola preminuo je 1991. godine) i sestre Milena i Jelena u tome nisu videli nista nesvakidasnje. Pomislile su da je krenula u komsiluk na kafu, a kada se uvece, pa ni sutradan nije vratila, da je otputovala negde kod prijatelja.

- Znali smo da kod sebe ima dovoljno novca, jer je zaradjivala trgujuci garderobom, i ocekivali da se javi telefonom, kako je to obicno cinila - nastavlja Jovanovic. - Medjutim, zabrinuli smo se vec posle nekoliko dana, pa smo poceli da je trazimo. Najpre kod rodjaka, a potom smo obavestili i policiju. Kada se nije pojavila ni za krsnu slavu, crne slutnje u potpunosti su obuzele porodicu. Taj 21. novembar, umesto da docekuje goste, majka je preplakala, moleci Svetog Arhangela da pomogne Gordani.

U medjuvremenu su zivoslav i drugi brat Dragan alarmirali prijatelje u Beogradu, Novom Sadu, Zrenjaninu, Uzicu, Nisu, Vranju, Bosni, Makedoniji, Austriji, Nemackoj... Plakat sa sestrinom fotografijom i generalijama lepili su svuda, a obratili su se i novinarima pa su clanci o njenom nestanku vise puta obisli zemlju.

- Neizmerno smo zahvalni "Politici", "Ekspresu" i "Vecernjim novostima" na iskrenoj pomoci da se Gordana pronadje. Sve informacije koje su stizale brat i ja smo proveravali. Vise od deset puta smo isli u Bosnu, pretrazili ceo uzicki kraj, bezbroj noci proveli spavajuci u automobilu pokraj druma... Kada nam je javljeno da je navodno vidjena u Grckoj, otisli smo u Atinu. Posle drugog emitovanja priloga o Gordaninom nestanku na grckoj televiziji, javio se neki covek sa Krita, uputili smo se i tamo, ali je i ova informacija bila pogresna - kaze Jovanovic.

Jedina vest koju porodica nije uspela da proveriti bio je kratki poziv na mobilni telefon sa pretplatnickog broja na Kosmetu, nekoliko dana posle nestanka Gordane djuric. Anonimni glas je samo rekao da je ona mrtva i zatvorio slusalicu. Zivoslav Jovanovic otisao je do administrativne granice, trazio nacin da predje na teritoriju pod kontrolom UNMIK-a, ali su ga mestani odvratili od namere.

- Progonila me je pomisao da necu pomoci sestri, koja je 1985. godine, kada sam doziveo strasnu saobraćajnu nesrecu i nekoliko dana bi o u komi, odmah sela u avion i iz Beca donela sve neophodne lekove - kao da trazi oprostaj brat zivoslav. sabacka pesnikinja na Kosovo je isla i u vreme agresije NATO da bi pomogla prijateljima, a sumnje da je tamo oteta i ubijena, na zalost, pokazale su se tacnim. NJenu bluzu i suknu zivoslav Jovanovic prepoznao je na izlaganju garderobe nestalih u Rudarima. Gordanino telo, po UMNİK-ovim dokumentima, pronadjeno 2. septembra 1999. godine u selu Belo Polje kod Podujeva, bilo je zavedeno pod brojem 2002-000551.

Porodica se pita zasto medjunarodni predstavnici nisu odmah objavili njenu fotografiju, ili je prosledili Crvenom krstu i drugim humanitarnim organizacijama, preko kojih je Gordana djuric takodje bila trazena.

Zahvalni su Oliveri Budimir, Draganu Jovicu i Nebojsi Grujicu iz Udruzenja porodica nestalih i kidnapovanih lica na Kosovu i Metohiji, kao i Vesni Boskovic iz Koordinacionog tela za jug Srbije, koji su im maksimalno izašli u susret. Jovic i Boskovic su cak dosli i na sahranu.

Miroljub Mijuskovic

IDENTIFIKOVANA 23 LICA

Kosovska Mitrovica, 2. avgusta (**Tanjug**)

Sef biroa za ekshumaciju i identifikaciju pri Koordinacionom centru za Kosovo i Metohiju Slavisa Dobricanin izjavio je da su od tela ekshumiranih na pristinskom naselju Dragodan, pravoslavnom groblju u Istoku i na lokalitetu u Orahovcu, do sada identifikovane 23 osobe.

Dobricanin je mitrovackom "Plus radiju" potvrdio da je 21 identifikovani les srpske nacionalnosti dok su dva pripadnici romske zajednice. On je najavio da ce ekshumacija i identifikacija tela ekshumiranih u Dragodanu biti nastavljena i da ce se na jesen raditi na lokaciji Suva Reka.

Dobricanin je istakao da ce do 15. avgusta ekipe raditi na dosadasnjim lokacijama. Na lokalitetima na Kosmetu ekshumaciju i identifikaciju obavljaju strucnjaci UNMIK-a i Haskog tribunala, a prema njegovim recima, ekipe biroa ukljucene su kao partneri. Dobricanin kaze ekshumacije i identifikacije nece biti prekidane do kraja godine.

U PRISTINI NESTO VISE OD 200 SRBA

4. avgust - U Pristini se i nocu zivot ne smiruje. Ulicama, osim luksuzni automobil, gradjane prevoze i dotrajali autobusi "Kosovotransa", firme koja je poslovala na celom Kosovu i Metohiji, pa "Trafik urbana" i "Seljo tursa". U ovim autobusima mogu se sresti i Srbi i Albanci. Srbi su oni koji rade u UN organizacijama kao prevodioci ili administrativno osoblje.

Srbi, koji se voze u ovim autobusima, kazu da nikakvih problema prilikom putovanja nemaju. Inace, svi Srbi iz Gracanice dolaze do centra Pristine odakle ih osoblje OEBS svojim vozilima prevozi do odredista. U Univerzitetskom naselju nema dece. U tri zgrade je 76 stanova, a tu su i kuce nekadasnjih doktora nauka, doktora profesora srpske nacionalnosti koji su radili na Pristinskom univerzitetu. Skoro svi, mora se priznati, pobegli su pred najezdom Albanaca, ali, iako su ti isti svoj novi put nasli tamo negde u centralnoj Srbiji, sada prete ovim preostalim Srbima. Prete im iseljavanjem. "Stalno su im za vratom", iako je drzavni vrh naredio i stopirao prodaju ne samo kuca i stanova ovde u Pristini, vec na celom Kosmetu. Kao Damaklov mac vise im nad glavom.

Pre neki dan svoj stan prodao je i profesor Medicinskog fakulteta (cije ime necemo spomenuti), a koji je bio poverenik Demokratske alternative za Kosovo i Metohiju. Kvadratni metar stana u Univerzitetskom naselju kosta 500 evra. U ovom getu zivi i nas kolega Nedjeljko Zejak, inace "jedini novinar u Pristini koji iskljucivo izvestava za srpske medije. On kaze da je "majka Tereza za sve ostale sunarodnike".

- Ja ih snabdevam hlebom, mlekem, osnovnim zivotnim namirnicama. Cekaju na mene i cim stignem snabdevam ih. Jer, retko ko izlazi odatle. zive izolovano, bez ikakvog izgleda za buducnost - prica Zejak.

Kaze Zejak da su ovde smesteni Srbi iz ostalih delova Pristine. "Svi smo mi na ivici izdrzljivosti".

I dok saka Srba u Pristini zivi na ivici egzistencije, dotle u samom centru, ali i u celom gradu, vide se zapadni uticaji. Primeceno je da na ulicama nema vise kontejnera oko kojih je doskora, kako se moglo videti, na sve strane bilo razbacano smece.

Guzva je stalno i na kolovozima i duz trotoara. Na kolovozu se automobili jedva mimoilaze, a na trotoarima - ljudi.

Mladez je prozapadnjacki obucena, ali se cesto mogu da vide "kako sa culavom (nacionalna albanska kapa) idu muskarci - Albanci, ali na pet do sest metara koracaju ispred svojih zena obucenih u dimije sa mantilima i samijama na glavama bez obzira da li je hladno ili, kao sto je ovih dana bilo, pretoplo, sa temperaturama iznad i 40 stepeni.

Prepune su i prodavnici i kiosci, a u nekadasnjoj robnoj kuci sada su prostor zakupili internacionalci. U prehrambenim prodavnicama ima svega. U buticima, po recima nase sagovornice koja je iz opravdanih razloga zelela da ostane anonimna, sve je to firmirana roba, ali iz Turske, dodajuci da je roba turska, a cena italijanska. Tako, recimo, zenske letnje pantalone kosta 25 evra. Kosulje su od 15 do 20 evra, papuce staju od 50 do 60 evra.

Govori se iskljucivo na albanskom jeziku i engleskom. Jedino mesto gde Srbi mogu da progovore na svom maternjem je "Kukri bar", a drzi ga nekadasnji vojnik Kfora, koji je prilikom naseg nedavnog boravka u Pristini rekao da su mu dosadili vojska i vojnicky zivot. Opredelio se za zivot u kafani, ali i bitno mu je da na jednom mestu sastavi i Britance, Marokance, Amerikance, Srbe, Bosnjake, Gorance i Albance. Ovde je jedino prisutna, kako on voli da kaze, a mora se primetiti da je to tacno, multietnicnost u Pristini. Ovde se, letos, na velikom video-bimu pratio "Mundijal" i svako je, bez straha, mogao da navija za svoju reprezentaciju. I dok zivot u Pristini za Albance tece prozapadnjacki, dotle za onih nesto vise od 200 Srba zivot u ovom gradu je prava muka. Dokle ce im tako biti ostaje na vremenu i na, po njihovim recima, nasoj vlasti u koju imaju najvise poverenja, ali se plase da i ona ne zataji.

Izlokan je put koji iz pravca severne, odnosno juzne, Mitrovice vodi do ulaza u Pristinu. Tu stoji tabla na kojoj samo na albanskom pise Pristin, jer je vec poodavno sa nje srpski naziv grada izbrisan.

Oni, koji poslom dolaze u ovaj grad stizu do samog centra, a Srbima koji iz severnog Kosova pristizu odrednica je Skupstina Kosova i Metohije. Zvanicna statistika kaze da ovde zivi 650.000 stanovnika, i to u samom gradu, a pred rat 1999. evidentirano je 220.000, od toga 45.000 Srba, koji su ziveli u samoj Pristini. Sada se "nacionalna manjina" izrazava u broji koja je nesto visa od dve stotine.

Na ulicama su uocljivi pano i bilbordi. U samom centru jedan je na srpskom jeziku. Rec je o pozivu Srba za predstojece opste izbore zakazane za 26. oktobar. Na njemu pise "Treba da zivimo zajedno". Druga dva bilborda zauzimaju vidno mesto i nalaze se pored zgrade OEBS i zgrade Skupstine Kosova i Metohije, a ispisana su na albanskom.

Primetno je, a i zvanicna statistika potvrđuje, da je u Pristini "stepen upotrebe droge medju mladima od 25 godina isti kao u zapadnoevropskim zemljama". Recimo, "kilogram heroina u Pristini kosta svega 16.000 dolara, dok je na evropskom trzistu najmanje trostruko skuplji. Gram kokaina kosta 10 dolara, dok se marihuana na Kosovu i ne racuna u drogu, jer je ima na svakom mestu i kosta kao kutija kvalitetnih cigareta". Nasi sagovornici, koji, razumljivo, ne zele da im se ime pojavi u novinama, kazu da pojedini albanski "fisovi" (bratstva) drze pod kontrolom prodaju droge, prostituciju, prodaju oruza...

Prica se da se u Pristini od droge godisnje zaradi pet puta vise nego sto iznosi Unmikov budzet. A on je blizu milion

evra.

Na sedmogodisnjicu "Oluje"

SKROMNO PODSECANJE

Banjaluka, 4. avgusta

Danas, na sedmu godisnjicu stradanja Srba iz Krajine, u banjaluckom hramu Svete Trojice sluzen je parastos, a potom su položeni venc i cvece na groblje "Sveti Pantelija".

Na ovaj nacin, Udruzenje izbeglih Srba iz Krajine i Hrvatske sa predsednikom Perom Dzodanom i Informativno-dokumentacioni centar "Veritas" iz Beograda, ciji je predsednik Savo strbac, podsetili su na stradanje Srba u najvećem progonu u ovom veku koji je izvela hrvatska vojska pod nazivom "Oluja".

Kako stoji u dokumentaciji "Veritasa", upravo obelodanjenom, naspram 220.000 civila i 30.000 vojnika bilo je blizu 200.000 pripadnika hrvatske vojske. "Veritas" dokumentuje da su u pomoc hrvatskoj vojsci tada prisle i snage HVO i armija BiH, kako se kaze, uz odobrenje i podrsku NATO, s obzirom na to da je ova oblast tada bila pod zastitom Ujedinjenih nacija, a samo dan pre agresije na zitelje svoje drzave, Hrvatska je u Zenevi sa srpskom stranom prihvatila predlog medjunarodne zajednice o reintegraciji RS u Hrvatsku, uz cvrste garancije da napada nece biti.

U saopstenoj dokumentaciji Informativnog centra "Veritas" dat je i spisak od 1975 poginulih i nestalih Srba od kojih je 1198 civila, a medju njima 515 zena i 12 dece. "Veritas" podseca da je tadasnji predsednik Hrvatske Franjo Tudjman u januaru 1996. godine izjavio da je uspesno izvedenom akcijom "Oluja" za svagda resen glavni problem hrvatske drzave. Apsurd je, navodi se dalje u saopstenju, da je Hrvatska Haskom tribunalu tuzila Jugoslaviju "za genocid nad Srbima iz Krajine" da bi kasnije taj deo tuzbe povukla. Najveci je paradoks da je Hrvatski svetski kongres nedavno zahtevao pokretanje istrage protiv bivseg predsednika SAD Bila Klintonu, koga optuzuje da je pružio pomoc i podrsku generalu Anti Gotovini u "Oluji" da istera Srbe. Predstavnici Hrvatskog svetskog kongresa, kaze se u saopstenju "Veritasa", navode da im je bio cilj da zahtevom prema Bilu Klintonu bude postignuta "jednaka pravda" za sve koji su uciniili zlocine na teritoriji bivse Jugoslavije.

B. Kecman

Na godisnjicu "Oluje"

PATRIJARH PAVLE SLUZIO PARASTOS

U prisustvu velikog broja izbeglica iz bivse Republike Srpske Krajine, juce je patrijarh srpski gospodin Pavle u Crkvi Svetog Marka u Beogradu sluio parastos zrtvama hrvatske vojno-politicke akcije "Oluja".

Parastos, povodom sedme godisnjice "Oluje", sasluživali su episkop hvostanski Atanasije i nekoliko svestenika beogradskog namesništva Srpske pravoslavne crkve.

Tokom "Oluje" oko 250.000 Srba sa podrucja bivse RSK bilo je primorano da napusti svoje domove.

Prema podacima Dokumentaciono-informativnog centra "Veritas", koji kao nevladina organizacija deluje u Beogradu, u "Oluji" i posle nje ubijeno je i nestalo 1.975 Srba, od kojih 1.198 civila.

(Tanjug)

Ocena Milorada Pupovca

NAPORI POSUSTALI

London, 4. avgusta ***(Tanjug)***

Napori za poboljsanje položaja Srba u Hrvatskoj i njihov povratak su posustali, i pored cinjenice da medjunarodna zajednica vrsi izvestan pritisak na Zagreb, ocenio je predsednik Srpskog narodnog veka i predsednik Programskog saveta Samostalne demokratske srpske stranke Milorad Pupovac u intervjuu Bi-Bi-Siju povodom sedmogodisnjice hrvatske policijsko-vojne akcije "Oluja", u kojoj je izmedju 200.000 i 250.000 Srba sa tog podrucja bilo primorano da napusti domove.

"Celo podrucje i krajevi u koje Srbi treba dase vrata, premda su bili proglašeni podrucjima od posebnog drzavnog interesa i posebne drzavne brige, na zalost, jos uvek su podrucja koja su na razlicite nacine zapostavljena" - kaze Pupovac.

